

Bafra türkmen begligi

Category: Kitapcy,Taryhy makalalar

написано kitapcy | 22 января, 2025

Bafra türkmen begligi

BAFRA TÜRKMEN BEGLIGI

Gündogar älemine hapa sil bolup dolan mongol ýörişleri ähli yslam ýurtlaryny öz läbigine batyryp taşlady. Megerem musulman halklarynyň arasynda mongol ýörişlerinden iň köp zyýany türkmen halky çeken bolsa gerek. Horezmşalardan başlanan ýukan-ýumranlyk ähli ýurtlary, ähli döwletleri öz içine alypdy. Yslam ýurtlarynyň galkany bolup duran türkmen döwletleri birin-birin synýardy. Kiçi Aziýadaky Anadoly Seljukly türkmen döwleti hem mongol ýörişleriniň soňky pidalarynyň birine öwrüldi. Elbetde hilegar Çingiz hanyň nebereleriniň Eýranda esaslandyran İlhanlylar döwleti edil Horezmşalar döwletini edişleri ýalyrak bir usulda kuwwatly Anadoly Seljukly döwletini dargatmagyň ugruna çykypdylar. Munuň üçin olar Fransiýanyň koroly bilen dil birikdirdiler. Netijede Günbatardan haçparazlar we Gündogardan mongollar tarapyndan gysaja alynan iň soňky türkmen döwletinininiň soňuna nokat goýuldy. Şeýdibem Anadoly ýarym adasynda ikinji beglikler döwri başlady. Bir asyr geçmäňkä Seljukly döwletiniň küllerinden jahana ýaň saljak täze hem-de beýik türkmen döwleti bolan Osmanly imperiýasy döremelidi. Emma oña çenli Anadolyda onlarça türkmen beglikleri dowam etdi. Şol beglikler Osmanly türkmen döwletiniň oñurgasyny emele getiripdi. Bu beglikleriň biri bolsa Bafra begligidi.

■ Bafra begligi nähili döredi?

1243-nji ýylda gaýtadan möwç uran mongol ýörişleri Anadolydaky Seljuk-türkmen döwletiniň ýykylmagyna we onuň ýerlerinde özbaşdak türkmen beglikleriniň döremegine getirdi. Türkiýäniň häzırkı Janyk diýen sebitinde (Orta Garadeñiz) gurulan Bafra begligi hem şol beglikleriň biridir. Bafra begligi hem beýleki

türkmen beglikleri ýaly wagtal-wagtal gyýtaklaýyn ýa-da bütinleyý özbaşsak bolsalar-da, köplenç diýen ýaly töweregindäki güýçli döwletlere garaşly ýagdaýda barlygyny dowam etdiripdir.

Gynansak-da, Bafra begliginiň döreýisi we onda beglik süren şahsyyetler barada hiç hili taryhy maglumatlar saklanyp galmandyr.

Bafra begligi 1460-njy ýylda Osmanly döwletiniň düzümine birikdirilýär.

■ Giňişleýin maglumat üçin seret:

<http://www.unye.net/TARIH1.HTM/>

Taryhy makalalar